

Nr 113.

Av herr **Gustafson** i Kasenberg, om lindring i arrendet för krono-
arrendatorn *G. C:son Lidholm*.

I riksdagens skrivelse av den 14 april 1926 med anledning av Kungl. Maj: ts proposition nr 10 samma år angående allmänna grunder för lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av kronans jordbruksdomäner är i § 1 intaget följande bestämmelser:

»Är kronoegendom genom domänstyrelsens försorg upplåten på arrende, må arrendator på därom gjord ansökning kunna erhålla lindring i arrendevillkoren under förutsättning,

att arrendeavtalet slutits under något av åren 1917—1921;

att den 14 mars 1926 av arrendetiden återstår minst tre år;

att de kontraherade arrendevillkoren, med hänsyn till rådande förhållanden, befinnas oskäligt tyngande och arrendatorn på grund härav kan befaras bliva urståndsatt att fullgöra sina förbindelser enligt avtalet; samt

att arrendatorn gjort vad av »honom skäligen kan påfordras för hållande av den arrenderade fastigheten i god hävd».

Av skrivelsen framgår att arrendeavtalet skall hava slutits under åren 1917—1921, för att arrendatorns ansökan skall kunna beviljas och länsstyrelsen skall kunna föranstalta om ny arrendeuppskattning.

Man förstår ju att Kungl. Maj: t och riksdagen måst sätta en viss gräns för rätt till arrendelindring, då ju i annat fall ansökningar om sådan kunnat bliva allt för talrika, men däremot kan framhållas, att många arrendatorer som slutit sitt arrendeavtal strax före och efter denna tid kunna vara i lika stort behov av lindring i arrendeavgiften. Jag ber härutinnan att få hänvisa till motion nr 138 år 1926 av hr Andersson i Grimbo och vad i densamma framhålles samt till nedannämnda konkreta fall.

Kronoarrendatorn *G. Lidholm* å Kleverud i Dalsland har under år 1926 till Kungl. Maj: t ingivit ansökan om bidrag av arrendet, ansökan har tillstyrkts av domänintendenten i länet och av Kungl. Maj: ts befallningshavande, men Kungl. Maj: t avslog ansökan i konselj den 12 november 1926, enligt bilagor, som skola tillhandahållas utskottet.

Egendomen Kleverud arrendevärderades år 1920, således under högkonjunkturen, till 3,000 kronor och vid första auktionen bjöds 1,500 kronor, vilket då icke antogs, vid andra auktionen inropades arrendet av nuvarande arrendatorn

till 3,000 kronor. Egendomen var av förutvarande arrendatorn mycket dåligt skött, så att uppskattningsmännen icke kunde tillstyrka optionsrätt. Nuvarande arrendator Lidholm har nu avsevärt förbättrat egendomen, men trots detta är det för honom omöjligt att kunna reda sig med det dryga arrendet. Domänintendenten i länet har också i sitt yttrande föreslagit såsom skäligt arrende 1,500 kronor.

Arrendator Lidholm hade tidigare sin verksamhet i Ryssland och blev vid revolutionen fränhänd all sin egendom. Han kom därefter över till Sverige samt inropade då arrendet på Kleverud, varvid han givetvis dels litade på arrendeuppskattningen, dels var obekant med lantbruksekonomiska förhållanden på orten. Egendomen är av dålig beskaffenhet, vilket framgår däraf, att på 55 har åker trots förbättring icke kan födas mer än 10—12 kor och 5 hästar.

Enligt domänintendentens uppgifter är Lidholms ekonomiska ställning sådan att det icke finnes möjlighet för mannen att reda sig med nuvarande utan att gå ekonomiskt under.

Det kan näppeligen vara rimligt att statsmakterna för enbart upprätthållande av vissa föreskrifter förorsaka ekonomisk undergång för en erkänt arbetsam och duglig man. Jag vågar av dessa skäl till riksdagens prövning och avgörande framlägga saken, och då fallet, såsom av här lämnade redogörelse och åberopade bilagor framgår, är av utpräglad sårnatur torde några ofördelaktiga konsekvenser av ett bifall till framställningen ej behöva befaras.

Jag tillåter mig därför hemställa,

att riksdagen må bevilja arrendatorn G. C: son Lidholm rätt till lindring av nu gällande arrende med lägst Ett tusen fem hundra (1,500:—) kronor.

Stockholm den 20 januari 1927.

Arthur Gustafson.
i Kasenberg.